

Shoftim 17:7-18:10: Idolatry or Syncretism?
R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

17:7-13 Michah Buys a Levi

1. Talmud, Bava Batra 109b

הא גופא קשיא אמרת "והוא לוי" אלמא מלוי אתי, "ממשפחת יהודה" אלמא מיהודה אתי! אלא לאו דאבוה מלוי ואימיה מיהודה וקאמר ממשפחת יהודה? אמר רבא בר רב חנן: לא, גברא דשמייה לוי. אי הכי היינו דקאמר מיכה "עתה ידעתי כי ייטיב ד' לי כי היה לי הלוי לכהן!" אין, דאיתרמי ליה גברא דשמייה לוי.

וכי לוי שמו? והלא יהונתן שמו, שנאמ' "ויהונתן בן גרשם בן מנשה הוא ובניו היו כהנים לשבט הדני!" אמר ליה: וליטעמך, וכי בן מנשה הוא? והלא בן משה הוא, דכתיב "בני משה גרשם ואליעזר!" אלא מתוך שעשה מעשה מנשה, תלאו הכתוב במנשה. הכא נמי מתוך שעשה מעשה מנשה דאתי מיהודה, תלאו הכתוב ביהודה.

This is self-contradictory; you say "He was a Levi", so he is from Levi, "from the family of Yehudah", so he is from Yehudah! Rather, isn't it that his father is from Levi and his mother from Yehudah, and he is called "from the family of Yehudah"? Rava bar Rav Chanan replied: No; he was a man named Levi. If so, then why did Michah say, "Now I know that Gd will benefit me, for I have a Levi as priest?" Yes – he found a man named Levi.

But is his name Levi? Wasn't his name Yehonatan, as in 18:30? He replied: Even according to your view, was he a descendant of Menasheh? Wasn't he a descendant of Moshe, as it is written, "The sons of Moshe: Gershom and Eliezer (Divrei haYamim I 23:15)"! Rather: He acted like Menasheh, and so the text associated him with Menasheh, and similarly, he acted like Menasheh, who came from Yehudah, and so the text associated him with Yehudah.

2. Radak to Shoftim 17:7

ואף על פי שהיה לוי והיה ללוים ערים לשבת זה הנער התגורר שם בבית לחם על צרכי מחיתו והגה לא מצא שם עוד מחיתו ויצא משם לגור במקום שימצא שם מחיתו:

Although he was a Levi, and the Levites had cities in which to live, this youth resided there in Beit Lechem for his support. He no longer found his support there, and so he left there to reside in a place where he could find his support.

3. Metzudat David to Shoftim 17:9

לוי אנכי - כאומר נכון אני ללמוד ולהורות כמ"ש שבט לוי יורו משפטיך ליעקב וכו' (דברים ל"ג):

"I am a Levi" – As if to say, "I am prepared to learn and teach," as in Devarim 33 regarding the tribe of Levi, "They will teach Your laws to Yaakov, etc."

4. Radak to Shoftim 17:13

סימן טוב הוא זה לי שנודמן לי משבט הכהנים להיות כהן לי:

It is a good sign for me, that a member of the tribe of kohanim has come to hand, to be a kohen for me.

5. Malbim to Shoftim 17:10-11

וילך הלוי. ספר שתחלה לא רצה להשכיר א"ע לע"א והלך ממנו: ואח"כ, ויואל הלוי. נתרצה: לשבת את האיש. ר"ל לא להיות לאב ולכהן רק לשבת בביתו איזה ימים: ויהי הנער כאחד מבניו. אוכל על שולחנו, ואח"כ ע"י שישב בבית רשע נגרר אחריו:

"And the Levi went" – It told that he did not want to hire himself out for idolatry at first, and he left. And then, "And the Levi agreed" – he was persuaded. "To stay with the man" – not to be a 'father' and kohen, just to stay in the house for some time. "And the youth was as one of his children" – eating at his table. And then, because he stayed in the house of the wicked, he was drawn after him.

6. Ralbag to Shoftim 17:9

והגה משך לבו של מיכה אל שיהיה לו לכהן בביתו לשאול העתידות באמצעות הפסל והתרפים...

Michah's heart was drawn to make him a kohen in his home, to inquire of the future via the statue and terafim...

18:1-6 Shevet Dan Visits the Area

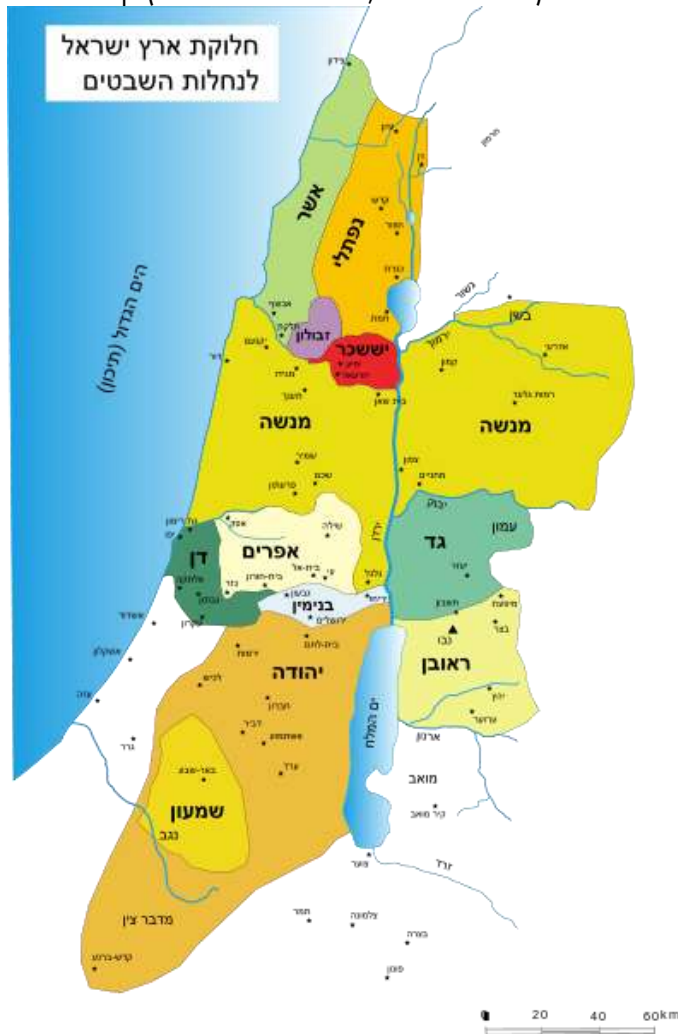
7. Dan: Bereishit 49:16-17, Devarim 33:22

(טז) דן ידין עמו קאחד שבטי ישראל: (יז) היידן נחש עליידך שפיפן עליי ארח הנשף עקביי סוס ויפל רכבו אחר: (כב) וילדן אמר דן גור ארניה יצגק מן הכפון:

Dan will judge his nation, as one of the tribes of Israel. May Dan be a serpent upon the path, a snake upon the way, who bites the heels of the horse, and its rider falls backward.

And to Dan he said: Dan is a young lion, spurting forth from the Bashan.

8. A map (somewhat flawed, but sufficient)

9. Midrash, Sifri, Devarim 355

דן גור אריה, מלמד שסמוך לספר וכל מי שסמוך לספר נמשל לאריות.

זינק מן הבשן, מה זינוק זה יוצא ממקום אחד ונחלק לשני מקומות כך שבטו של דן נוטל לו חלק בשני מקומות וכן הוא אומר...

“Dan is a young lion” – This teaches that he is by the border, and all those who are close to the border are compared to lions.

“Spurting forth from the Bashan” – This spurt emerges from one place and splits toward two destinations. So the tribe of Dan took a share in two places, as Yehoshua 19:47 says...

10. Talmud, Bechorot 55a

תניא נמי הכי, "ירדן יוצא ממערת פמיים, ומהלך בימה של סיבכי ובימה של טבריא ובימה של סדום, והולך ונופל לים הגדול, ואין ירדן אלא מבית יריחו ולמטה."

א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן: למה נקרא שמו ירדן? שירד מדן.

We also learned this, “The Jordan emerges from the Cave of Panias and goes through the Sea of Sibchi and the Sea of Tiberias and the Sea of S’dom, and it goes and descends into the Great Sea. But it is only called ‘Yarden’ from Beit Yericho and below.”

Rabbi Chiya bar Abba cited Rabbi Yochanan: Why is it called “Yarden”? It descends (*yoreid*) from Dan.

11. Yehoshua 19:47

וַיֵּצֵא גְבוּל בְּנֵי דָן מֵהֶם וַיַּעֲלוּ בְנֵי דָן וַיִּלְחָמוּ עִם לֶשֶׁם וַיִּלְכְּדוּ אוֹתָהּ וַיַּכּוּ אוֹתָהּ לְפִי חֶרֶב וַיִּרְשׁוּ אוֹתָהּ וַיֵּשְׁבוּ בָּהּ וַיִּקְרְאוּ לְלֶשֶׁם דָּן כְּשֵׁם דָּן אֲבִיהֶם:
And the border of Dan left from them, and Dan ascended and fought with Leshem and conquered her, and they struck her by the sword, and they took her and they settled in her. And they called Leshem "Dan", like the name of Dan their father.

12. Radak to Shoftim 18:1

כי לא נפלה לו - לא נפלה לו כל נחלת גורלו, כמו שאומר בספר יהושע "ויצא גבול בני דן מהם" כלומר פחות ממה שהיה ראוי להם...
"For it had not fallen to him" – Not all of his portion had fallen to him, as it said in Yehoshua 19, "And the border of Dan left them," meaning less than they should have had...

13. Malbim to Yehoshua 19:47

שלא נחלו את גבולם כי האמורי לא נתנו לרדת לעמק, וזה באר בשופטים י"ח "כי לא נפלה לו עד היום הוא בתוך שבטי ישראל בנחלה", כוונתו שנחלתו לא נפלה בתוך השבטים רק בקצה המערב על הספר.
They did not receive their portion, for the Emori did not let them descend to the valley. This is explained in Shoftim 18:1, meaning that his portion did not fall within the portion of the tribes, only in the western end, on the border.

14. Abarbanel to Shoftim 18:1

היה שבט הדני מבקש לו נחלה לשבת... רוצה לומר שנחלה היתה להם אבל לא היה בתוך שבטי ישראל. והם לא רצו בגבולי נחלתם להיותם נבדלים משאר השבטים ובקשו נחלה בלא מצרים ויותר קרובה לשאר שבטי ישראל ובתוכם.
The portion of Dan sought a portion in which to dwell... Meaning, they had a portion, but not among the tribes of Israel. They did not want the borders of their portion to be separated from the other tribes, and they sought a portion without boundaries, closer to the other tribes of Israel and among them.

15. Radak to Yehoshua 19:47

ומגורלם היתה לשם, אלא שלא היתה נכבשת עם שאר השבטים והם כבשוה לאחר זמן בימי פסל מיכה. ויש לפרש כי לשם לא היתה מהארץ הנחלקת לשבעה חלקים...
And Leshem was from their portion, but it was not conquered with the land of the other tribes, and they conquered it later, in the time of the idol of Michah. And one could explain that Leshem was not from the land which was divided into seven parts...

16. Midrash, Sifri Devarim 51

מה תלמוד לומר "כל המקום אשר תדרוך"? אמר להם כל מקום שתכבשו חוץ ממקומות האלו הרי הוא שלכם. או רשות בידם לכבש חוצה לארץ עד שלא יכבשו ארץ ישראל? תלמוד לומר "וירשתם גוים גדולים ועצומים מכם", **ואחר כך** "כל המקום אשר תדרוך כף רגלכם בו", שלא תהא ארץ ישראל מטמאה בגלולים ואתם חוזרים ומכבשים חוצה לארץ, אלא משתכבשו ארץ ישראל תהו רשאים לכבש חוצה לארץ.
What is the lesson of Devarim 11:24, "Wherever you walk [will be for you]"? Gd told them: Wherever you conquer, beyond these places, will be yours. Is this permission for them to conquer outside Israel before they conquer Israel? Devarim 11:23 says, "You shall conquer nations that are greater and mightier than you", and then, "Wherever you walk." Israel should not remain impure from idols, while you go conquer outside Israel. Rather, once you control Israel, then you may conquer outside the land.

17. Malbim to Shoftim 18:1

גם הסיפור שיבא פה היה סבתו מצד שאין מלך עוצר בעם, שאם היה להם מלך לא היה שבט מישראל עובדים ע"ז.
This story, too, was because there was no leader for the nation. Had there been a king, no Israelite tribe would have worshipped idols.

18. Metzudat David to Shoftim 18:1

כי אם הי' מלך הי' הוא לוחם מלחמות העם עם כל עמו ולא שבט לבד:
Had there been a king, he would have fought the nation's wars with his entire nation, not one tribe alone.

19. Abarbanel to Shoftim 18:1

והיה ראוי שבני דן יכבשו את ארץ נחלתם אבל לא יצאו מגבול הנחלה לקחת ארץ אשר לא להם, אבל עשו זה לפי שבימים ההם לא היה מלך ושופט על ישראל שימחה בידם ולא היתה עליהם מוראה של מלכות

It would have been appropriate for Dan to conquer their lot, but they left the bounds of the lot to take land that was not theirs. But they did this because there was neither king nor judge upon Israel in those days to protest, and they lacked the fear of the throne.

20. Malbim to Shoftim 18:3

אחר שהלוי הזה היה מבני קהת מבני משה כקבלת חז"ל (ב"ב קט ב), וערי בני קהת הלויים היו ממטה אפרים ודן וחצי מנשה (כמבואר יהושע כא, ה), היה הלוי הזה מילידי עיר הלויים בדן, לכן הכירוהו:

Since this Levi was from Kehat, from Moshe's descendants, as per Bava Batra 109b, and the cities of the Levite family of Kehat were among Ephraim, Dan and half of Menasheh (Yehoshua 21:5), this Levi was a product of a Levite city in Dan, and so they knew him.

21. Talmud, Bava Batra 110a

אמרו לו: לאו ממשה קא אתית דכתיב ביה "אל תקרב הלום"? לאו ממשה קא אתית דכתיב ביה "מה זה בידך"? לאו ממשה קא אתית דכתיב ביה "ואתה פה עמוד עמדי" - תעשה כהן לע"ז?!

They said to him: Do you not come from Moshe, of whom it says, "Do not come near (*halom*)?" Do you not come from Moshe, of whom it says, "What is this (*zeh*) in your hand"? Do you not come from Moshe, of whom it says, "And you here (*po'h*), stand with Me" – shall you become a priest for idolatry?!